ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas Nr.A420277913
Lietas arhīva Nr.A42-02779-13

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2013.gada 28.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnesis Staņislavs Linkevičs,

piedaloties pieteicējas D.L pārstāvei A.P,

atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Lauku atbalsta dienesta pārstāvēm S.B un I.M,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc D.L pieteikuma par Lauku atbalsta dienesta 2012.gada 5.decembra lēmuma Nr.10.6./1509-L//2-15/1593 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvalde (turpmāk – RLP) 2012.gada 4.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.03.4/2-11/3487, ar kuru D.L (turpmāk arī – pieteicēja) uzlika pienākumu atmaksāt nepamatoti saņemtās pasākuma „Vienotais platību maksājums" (turpmāk – VPM) atbalsta maksājumu summas Ls 7986,04 apmērā.

Pieteicēja minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, Lauku atbalsta dienesta direktora p.i. 2012.gada 5.decembrī pieņēma lēmumu Nr.10.6./1509-L//2-15/1593 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu apstrīdēto RLP 2012.gada 4.oktobra lēmumu Nr.03.4/2-11/3487.

Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[2.1] 2011.gadā RLP tika saņemts atbalsta iesniegums „Platību maksājumu iesniegums 2011.gadā" (turpmāk - 2011.gada iesniegums), ar ko D.L pieteicās uz Vienoto platības maksājumu (turpmāk - VPM) un uz pasākuma „Maksājumiem lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas" (turpmāk - MLA) atbalstu 62.00 ha lauksaimniecībā

izmantojamās zemes (turpmāk - LIZ).

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta septīto un astoto daļu un Ministru kabineta noteikumiem Nr.635 2011.gadā tika veikta LIZ apsekošana.

Veicot kadastru, kuros atrodas pieteicējas 2011.gada iesniegumā atbalstam deklarētās platības, apsekošanu, tika konstatēts, ka to apsaimniekošana netiek veikta atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Par konstatēto pieteicēja tika informēta ar RLP 2011.gada 21.decembra vēstuli Nr.1.1.-7/5437 „Par platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojuma kopijas nosūtīšanu", kam pielikumā pievienota Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojuma kopija.

[2.2] Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja norādīja, ka no ziņojuma nevar viennozīmīgi izsecināt, ka lauki Nr.2 līdz Nr.6 netika kopti līdz 2010.gada 1.septembrim.

Saskaņā ar Regulu Nr.1122/2009, lai nodrošinātu efektīvu kontroli un pārliecinātos, vai ir ievēroti attiecīgie atbalsta saņemšanas nosacījumi, kā arī pārbaudītu Platību maksājumu iesniegumā norādītās informācijas atbilstību faktiskajai situācijai dabā, LAD veic pārbaudes uz vietas saimniecībās.

2012.gada 20.aprīlī pieteicējas 2011.gada iesniegumā deklarētajām platībām tika veikta pārbaude uz vietas.

Par konstatēto RLP pieteicēju informēja ar 2012.gada 24.aprīļa vēstuli Nr.03.5/2-11/1100 ,,Par platību maksājumu daļējās pārbaudes uz vietas ziņojuma kopijas nosūtīšanu", kam pielikumā tika pievienotas Protokola par veikto pārbaudi uz vietas un Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojuma kopijas (turpmāk - Kontroles protokols).

Vēstulē tika norādīts, ka šie dati tiks ņemti vērā atbalsta aprēķināšanā. Tāpat vēstulē tika ietverta norāde par rīcību gadījumā, ja pieteicēja nepiekrīt pārbaudes uz vietas rezultātiem, t.i., desmit darba dienu laikā no vēstules saņemšanas brīža rakstiski informēt RLP vadītāju. Norādītajā termiņā iebildumi no pieteicējas netika saņemti.

Kontroles laikā tika konstatēts, ka lauku Nr.1 un lauku Nr.12 - Nr.18 platībās ir kultūra „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga" (kultūras kods 620), jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli cini, kas liecina par nekopšanu.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.295 2.pielikuma „Lauksaimniecības kultūrai piemērojamie atbalsta maksājumi" sadaļas „Piezīmes" 3.punktu un Ministru kabineta noteikumu Nr.173 15.pielikuma „Kultūru kodi" sadaļas „Piezīmes" 4.punktu kultūra „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga" (kultūras kods 620) ir tāda platība, kura nav apstrādāta ilgāk par vienu gadu (platība sākusi apaugt ar krūmiem vai krūmu atvasēm vai zāle nav pļauta, par ko liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis).

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.173 15.pielikumu „Kultūru kodi" un Ministru kabineta noteikumu Nr.295 2.pielikumu „Lauksaimniecības kultūrai piemērojamie atbalsta maksājumi" par kultūru „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga" (kultūras kods 620) 2011.gada nav tiesību saņemt atbalstu. Līdz ar to lauku Nr.1, no Nr.12 - Nr.18 uz atbalstu tiesīgās platības tika noteiktas 0,00 ha apmērā.

Tāpat pārbaudes uz vietas laikā tika konstatēts, ka laukos Nr.2 līdz Nr.11 platības ir aizaugušas ar krūmiem un kokiem, kuru diametrs ir no 1 cm līdz 5 cm.

LAD uzsver, ka iepriekšminētās neatbilstības tika norādītas Kontroles protokolā pie sadaļas ,,Inspektora piezīmes".

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.173 25.2.apakšpunktu un 25.3.apakšpunktu VPM var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, ja tā ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā un tajā, rēķinot uz vienu hektāru, nav vairāk par 50 atsevišķi augošiem kokiem, kā arī nav koku vai krūmu puduru, kas aizņem vairāk nekā 0,01 hektāru lielu platību, kā arī tajā nav vilkvālīšu vai tā nav mitrzeme, kura laikposmā no 15.maija līdz 15.septembrim ir klāta ar ūdeni ilgāk nekā četras nedēļas pēc kārtas un kura nav piemērota kultūraugu audzēšanai, lopbarības ieguvei, zāles pļaušanai un lopu ganīšanai.

Savukārt Ministru kabineta noteikumu Nr.295 9.punkts nosaka, ka MLA atbalstu un pasākuma „Natūra 2000 maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK un noteikti saskaņā ar Regulas Nr.1698/20055 38.pantu" (turpmāk - NATURA) atbalstu var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, par kuru ir tiesības saņemt VPM un kura ir pieteikta tā saņemšanai.

Tāpat Ministru kabineta noteikumu Nr.173 3.punkts, Ministru kabineta noteikumu Nr.295 5.punkts un Regulas Nr.73/20096 2.panta „a" apakšpunkts nosaka, ka lauksaimnieks ir fiziska vai juridiska persona, kuras rīcībā ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme un tajā tiek veikta lauksaimnieciskā darbība.

Aizpildot Platību maksājumu iesniegumus, tajos tiek norādīta platība, kas ir atbalsta punkts, kuru LAD ir tiesīgs pārbaudīt un kontrolēt, izmantojot Regulā Nr.1122/2009 minētās kontroles metodes. Lauksaimnieks ir atbildīgs par iesniegumā norādīto ziņu pareizību un viņam ir jānodrošina, ka iesniegumā tiek norādīta tā informācija, kuru pieprasa regula.

Tā kā tika konstatēts, ka atbalstam pieteiktā platība ir aizaugusi ar kokiem un krūmiem, ir secināms, ka pieteicējai nav tiesību saņemt atbalstu 2011.gadā par visiem 2011.gada iesniegumā pieteiktajiem laukiem.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, 2011.gadā uz VPM un MLA atbalstu tiesīgā platība tika noteikta 0,00 ha apmērā, kā rezultātā izveidojās pārdeklarācija 62,00 ha jeb 100 % apmērā.

Atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 58.panta trešajai daļai un Regulas Nr.65/20117 16.panta 5.punkta trešajai daļai, ja pārdeklarācija ir vairāk kā 50 %, tad pretendents attiecīgo atbalstu nav tiesīgs saņemt un papildus saņēmējs atkal tiek izslēgts no atbalsta

saņemšanas apjoma, kas atbilst starpībai starp maksājuma pieprasījumā deklarēto un noteikto platību.

Tā kā platību pārdeklarācija tika konstatēta 100 % apmērā, secināms, ka pieteicēja nav tiesīga saņemt VPM un MLA atbalstu par 2011.gadu, kā arī papildus tiek noteikta trīsgadīgā sankcija VPM LVL 3147,01 apmērā [62,00 ha x LVL 53,502499 (atbalsta likme) x 0,94871 (samazinājuma koeficients)], kā arī MLA atbalstam LVL 2515,40 apmērā [62,00 ha x LVL 40,571000 (atbalsta likme)].

Ņemot vērā, ka pieteicējai ir veikts VPM avansa maksājums LVL 1525,89 apmērā par 2011.gada iesniegumu, ir pamatoti secināts, ka pieteicēja to saņēmusi nepamatoti.

[2.3] Izvērtējot pārbaudē uz vietas lauku no Nr.2 līdz Nr.11 platībās konstatēto, tika secināts, ka platības apsaimniekošana nav veikta arī iepriekšējos gadus.

Līdz ar to tika pārbaudīts, vai šīs platības pieteicēja uz platību maksājumiem bija pieteikusi arī iepriekšējos gados. Salīdzinot 2011.gada iesniegumā deklarēto ar iepriekšējos gados pieteikto lauku platībām, konstatēts, ka šīs platības ir pieteiktas atbalstam arī iepriekš.

Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja norādīja, ka Kontroles protokols nesatur informāciju par to, ka 2008.gadā un 2009.gadā netika veikta lauku apsaimniekošana. LAD paskaidro, ka, izvērtējot kontroles protokolu un pārbaudes uz vietas laikā uzņemtās fotogrāfijas, ir secināms, ka šāda situācija ir izveidojusies ilgstošas bezdarbības rezultātā vismaz četru gadu garumā, par ko liecina koku diametrs l cm - 5 cm, krūmi un lielie ciņi. Ja platību apsaimniekošana tiktu veikta, tad nevarētu izveidoties pārbaudē uz vietas konstatētais faktiskais stāvoklis.

LAD paskaidro, ka pārbaudes veic LAD amatpersonas, kas ir attiecīgās jomas speciālisti, kuru pienākums ir veikt efektīvu Eiropas Savienības atbalsta pasākumu pārraudzību. LAD nav pamata uzskatīt, ka inspektori, veicot pārbaudi uz vietas, būtu fiksējuši faktus, kas neatbilst situācijai dabā. Tāpat konstatētās neatbilstības tika nofotografētas. Uzņemtie fotouzņēmumi nepārprotami apliecina faktu, ka pieteiktās platības nav koptas ilgstoši.

Līdz ar to par platībām, kuras ir atzītas par neatbilstošām atbalsta saņemšanas nosacījumiem, jo tajās tiek konstatēta ilgstoši nekopta zeme, nav pamata piešķirt platību maksājumus. Izvērtējot konstatēto, tika secināts, ka par noradīto lauku platībām pieteicēja nepamatoti saņēmusi atbalsta maksājumus laika periodā no 2008.gada līdz 2010.gadam.

Norādītajā periodā iesniegtajos platību maksājumu iesniegumos attiecīgo lauku uz atbalstu tiesīgās platības tika noteiktas 0,00 ha apmērā.

[2.4] Ņemot vērā iepriekš norādīto, LAD secina, ka pieteicēja par 2008., 2009., 2010. un 2011.gadu nepamatoti saņēmusi VPM LVL 9511,93 apmērā. NATURA atbalstu LVL 6419,41 apmērā un MLA atbalstu LVL 5791,85 apmērā.

LAD norāda, ka RLP ir matemātiski kļūdījusies norādot, ka nepamatoti izmaksātais NATURA atbalsts ir LVL 6419,44, faktiskā nepamatoti izmaksātā summa ir LVL 6419,41.

Atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 80.panta 1.punktam, Regulas Nr.65/2011 5.panta 1.punktam un Ministru kabineta noteikumu Nr.573 49.punktam, ja konstatēts, ka ir veikts nepamatots maksājums, tad lauksaimnieks atmaksā attiecīgo summu, kam pieskaitīti aprēķinātie procenti.

LAD vērš pieteicējas uzmanību, ka pieteicēja ar savu parakstu attiecīgo gadu Platību maksājumu iesniegumos sadaļā „Datums un paraksts" apliecināja, ka apņemas ievērot atbalsta saņemšanas nosacījumus un atbalsta iesniegumā ir pieteikusi platību, kas ir apsaimniekota.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, kurā lūdza atcelt Lēmumu.

Pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Saistībā ar LAD prasību atmaksāt VPM, MLA un NATURA atbalsta maksājumus par 2008. un 2009.gadiem dienests skaidro: „izvērtējot kontroles protokolu un pārbaudes uz vietas laikā uzņemtās fotogrāfijas, ir secināms, ka šāda situācija ir izveidojusies ilgstošās bezdarbības rezultātā vismaz četru gadu garumā, par ko liecina koku diametrs l cm-5 cm, krūmi un lielie ciņi (...). Uzņemtie fotouzņēmumi nepārprotami apliecina faktu, ka pieteiktās platības nav koptas ilgstoši". Minētajam secinājumam pieteicēja nepiekrīt, jo lietā nav nekādu pierādījumu tam apstāklim, ka pieteicēja ilgstoši neveica lauku kopšanu. Ne Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751102 (2012.gada pārbaude), ne Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751101 (2011.gada pārbaude) nesatur ziņas par to, ka lauki nav kopti 2008. un 2009.gados. Nesaprotams, kāpēc LAD taisa secinājumu par to, ka lauki nav kopti vismaz četru gadu garumā, jo neviens pārbaudes ziņojums tādu piezīmi nesatur, arī uzņemtās fotogrāfijas nevar apliecināt faktu, ka pieteiktās platības nav koptas 2008.-2009.gados. Ar fotogrāfiju fiksē tagadnes, bet ne pagātnes situāciju.

Ņemot vērā minēto, konstatējams, ka secinājumu par lauku nekopšanu 2008. un 2009.gados Lauku atbalsta dienests izdarīja, neesot tā rīcībā nekādiem pierādījumiem. Lietā esošie dokumenti šādu secinājumu neapstiprina.

[3.2] Izdodot personai nelabvēlīgu administratīvo aktu, iestādes rīcībā jābūt pietiekamiem, ticamiem un neapstrīdamiem pierādījumiem, kas pamato tāda nelabvēlīga akta izdošanu. Pieteicēja uzskata, ka LAD, pieprasot atmaksāt atbalsta maksājumus par 2008. un 2009.gadiem, pārkāpa tiesiskuma principu, patvaļas aizlieguma principu un Administratīvā procesa likuma 67.panta trešo daļu, jo pamatoja pieteicējai nelabvēlīgu aktu ar subjektīvu pieņēmumu, kurš nav apstiprināts ar pierādījumiem. Līdz ar to atbildētāja prasību atmaksāt VPM, MLA un NATŪRA atbalsta maksājumus par 2008. un 2009.gadiem ir nepamatota. Tā kā atbildētājs nav tiesīgs prasīt atbalsta maksājumu atmaksu, tam attiecīgi nav tiesību noteikt trīsgadīgās sankcijas par 2009.gadu - VPM Ls 889,18 apmērā, MLA - Ls 922,99, NATŪRA- Ls 700,20.

[3.3] Pieteicēja norāda, ka lai konstatētu, ka 2010.gadā lauki netika kopti, LAD ir jāpierāda, ka šāda kopšana netikta veikta vismaz vienu reizi līdz 2010.gada 1.septembrim. Pieteicēja uzskata, ka LAD nav pierādījis šo faktu, jo no 2011.gada Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojuma Nr.03110751101 nevar izsecināt, ka lauki Nr.2; 3; 4; 5; 6 netika kopti līdz 2010.gada 1.septembrim. Norāde uz to, ka lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, neļauj konstatēt konkrētu laika posmu (skaitot no 2011.gada 27.oktobra un atpakaļ uz 2010.gadu), kad lauki netika apsaimniekoti.

Kā jau minēts augstāk, iestādei jāpamato nelabvēlīgs administratīvais akts ar pierādījumiem, kas nepārprotami pierāda konkrēto faktu. Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751101 nepierāda, ka lauki netika kopti līdz 2010.gada 1.septembrim. Līdz ar to LAD nav tiesīgs prasīt atbalsta maksājumu atmaksu par 2010.gadu, kā arī nav tiesīgs noteikt trīsgadīgās sankcijas.

[3.4] LAD uzskata, ka pieteicēja nepareizi izprot pārdeklarācijas aprēķinu par 2010.gadu. Lēmumā tiek norādīts aprēķins, taču nav atsauces uz konkrēto normatīvo aktu, kurš nosaka šādu aprēķina veikšanas kārtību. Administratīvā procesa likuma normas nosaka, ka iestādes izdotajam administratīvajam aktam jābūt pamatotam ar konkrētām tiesību normām. Kamēr tas nav darīts, piemēroto formulu tiesiskumu nevar pārbaudīt.

[4] Dienests tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā ietverto argumentāciju un turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[4.1] Pieteikumā pieteicēja norāda, ka Kontroles protokols nesatur informāciju par to, ka 2008.gadā un 2009.gadā netika veikta lauku apsaimniekošana. LAD paskaidro, ka, izvērtējot Kontroles protokolu un pārbaudes uz vietas laikā uzņemtās fotogrāfijas, ir secināms, ka šāda situācija ir izveidojusies īgstošas bezdarbības rezultātā vismaz četru gadu garumā, par ko liecina koku diametrs 1 cm - 5 cm, krūmi un lielie ciņi. Būtisks ir pats fakts, ka pieteicējas laukos tika konstatēti koki un krūmi. Ja platību apsaimniekošana tiktu veikta, tad nevarētu izveidoties pārbaudē uz vietas konstatētais faktiskais stāvoklis. Lai brīvā dabā no nejauši atnestām sēklām izaugtu kociņi un krūmi, nepieciešami to augšanu netraucējoši vairāki gadi, it īpaši sākuma periodā. Konstatētais krūmu un kociņu augstums ļauj spriest, ka vismaz pēdējos 4-5 gadus lauki netiek apstrādāti. Turklāt pieteicēja, ne apstrīdēšanas iesniegumā, ne arī pieteikumā nav pierādījusi, ka lauki būtu apstrādāti un kopti atbilstoši atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Pieteicējas secinājums, ka fotogrāfijas nevar apliecināt, ka pieteiktās platības nebija koptas 2008.-2009.gadā un tās tikai fiksē tagadnes, bet ne pagātnes situāciju, ir absurds. Fotogrāfijās, kurās ir redzami kociņi, krūmi, ciņi un liels kūlas slānis, vienozīmīgi norāda uz pagātnē notikušām ilgstošām nekopšanas sekām, kuras atspoguļojas tagadnē. Uzņemtie fotouzņēmumi nepārprotami apliecina faktu, ka pieteiktās platības nav koptas ilgstoši.

Līdz ar to par platībām, kuras ir atzītas par neatbilstošām atbalsta saņemšanas nosacījumiem, jo tajās tiek konstatēta ilgstoši nekopta zeme, nav pamata piešķirt platību maksājumus. Izvērtējot konstatēto, tika secināts, ka par lauku no Nr.2 līdz Nr.11 platībām pieteicēja nepamatoti ir saņēmusi atbalsta maksājumus laika periodā no 2008.gada līdz 2011.gadam.

[4.2] Pieteicēja uzsver, ka Lēmumā ir norādīts pārdeklarācijas aprēķins, bet nav atsauces uz konkrēto normatīvo aktu, kurš nosaka šādu aprēķina veikšanas kārtību. LAD pieteicējas apgalvojumu noraida kā nepamatotu.

LAD paskaidro, ka Lēmuma 4.lapā ir minēta atsauce uz konkrēto normatīvo aktu, pantu un punktu, savukārt, Lēmuma 5.lapā ir norādīts pārdeklarācijas aprēķins ar paskaidrojumu.

[4.3] Pieteicēja uzskata, ka ir pārkāpts tiesiskuma un patvaļas aizlieguma princips.

Patvaļas aizlieguma princips noteic, ka administratīvo aktu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem. Fakti, un no tiem izrietošie objektīvie un racionālie juridiskie apsvērumi, ir atspoguļoti Lēmumā, proti, Pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751101, Pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751102 un uzņemtās fotogrāfijas. Uz šiem pierādījumiem ir pamatoti secinājumi par lauku nekopšanu vismaz 4 gadus. LAD paskaidro, ka pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, LAD pieņem vienādus lēmumus. LAD rīcība ir bijusi tiesiska un konsekventa, pieņemot Lēmumu. Lēmums ietver skaidrojumu par tā izdošanu un saturu, kā arī ir norādīti apsvērumi, kas bijuši par pamatu šāda Lēmuma pieņemšanai. Līdz ar to pieteicējas apgalvojums, ka nav ievēroti tiesiskuma un patvaļas aizlieguma principi, ir nepamatots.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve prasījumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

[6] Dienesta pārstāves tiesas sēdē pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minēto argumentāciju.

[7] Tiesas sēdē nopratinātais liecinieks M.G paskaidroja, ka viņš kā LAD darbinieks veica pieteicējas atbalstam pieteikto lauku pārbaudi uz vietas un konstatēja, ka pieteicējas atbalstam pieteiktie lauki nav atbalsttiesīgi, par ko viņš sastādīja 2012.gada 20.aprīļa protokolu par veikto pārbaudi uz vietas un veica minēto lauku fotografēšanu. M.G norādīja, ka minētājā pārbaudē uz vietas piedalījās arī pieteicējas vīrs V.L. M.G arī norādīja, ka viņam ir atbilstoša izglītība un pieredze un, izvērtējot apsekoto lauku stāvokli, viņš secināja, ka lauki nav atbilstoši kopti vairākus gadus, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli cini, kas liecina par nekopšanu.

Tiesas sēdē nopratinātais liecinieks V.L paskaidroja, ka viņš kā pieteicējas vīrs organizēja strīdus lauku pļaušanu. Viņš apliecināja, ka minētie lauki pēdējo reizi tika pļauti 2010.gada vasarā. Pļaušanu veica ar savu traktoru Ē.T.

Tiesas sēdē nopratinātais liecinieks V.P paskaidroja, ka viņš vairākus gadus deva kooperatīvam piederošo pļaujmašīnu, kuru uzstādīja uz Ē.T traktora T-25, ar kuru viņš pļāva pieteicējas laukus.

Tiesas sēdē nopratinātais liecinieks Ē.T paskaidroja, ka viņš ar savu traktoru T-25 trīs vasaras pļāva pieteicējas laukus, kuri atrodas apmēram 50 km no Ē.T dzīvesvietas.

Motīvu daļa

[8] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[9] Saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr.1122/2009 (2009.gada 30.novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar vīna nozarē paredzēto atbalsta shēmu (turpmāk – Regula Nr.1122/2009) 2.panta 23.punktu, „apstiprināta platība" ir platība, attiecībā uz kuru ir ievēroti visi nosacījumi, kas paredzēti noteikumos par atbalsta piešķiršanu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 1.marta noteikumu Nr.173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk - Noteikumi Nr.173) 15.pielikumam kultūras kods „620 – Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, par kuru kārtējā gadā nevar saņemt atbalstu" nosakāms, ja lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība nav apstrādāta ilgāk par gadu (platība sākusi apaugt ar krūmiem vai krūmu atvasēm vai zāle nav pļauta (par to liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis)). Kā tas noteikts Noteikumu Nr.173 15.pielikumā, par šādu kultūru nav tiesību saņemt VPM.

Turklāt, Noteikumu Nr.173 25.2.punktā noteikts, ka VPM var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kurā tiek audzēta kāda no šo noteikumu 15.pielikumā minētajām lauksaimniecības kultūrām, ja zeme ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā un tajā, rēķinot uz vienu hektāru, nav vairāk par 50 atsevišķi augošiem kokiem, kā arī nav koku vai krūmu puduru, kas aizņem vairāk nekā 0,01 hektāru lielu platību.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.173 48.1.punktu atdalītos papildu valsts tiešos maksājumus lauksaimnieks var saņemt, ja tas ir pieteicies un atbilst vienotā platības maksājuma saņemšanas nosacījumiem.

[10] Lietas pamatā ir strīds par faktiskajiem apstākļiem. Proti, strīds ir par to, vai administrējot pieteicējas 2011.gada iesniegumu un veicot pārbaudi uz vietas, pamatoti konstatēta lauku Nr.1, no Nr.12 – Nr.18 neatbilstība atbalsta saņemšanas nosacījumiem un tiem noteikts kultūras kods 620 un ir strīds par to, vai LAD pamatoti attiecinājis lauku Nr.1, no Nr.12 – Nr.18 neatbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem arī uz 2010., 2009. un 2008.gadu.

[11] Tiesa no lietas materiāliem konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[11.1] LAD amatpersona M.G 2012.gada 20.aprīlī veicis pārbaudi uz vietas sakarā ar D.L iesniegumu Nr.031107511, ar kuru pieteicēja bija pieteikusies VPM un MLA atbalstam. Pārbaudes rezultātā sastādīts protokols par veikto pārbaudi uz vietas (*lietas 16.-18.lapa*).

Saskaņā ar protokolu, pārbaude tika pieteikta 19.04.2012. un atbalsta pretendentes vīrs V.L piedalījās pārbaudē.

Lauki uzmērīti un apsekoti, vadoties pēc dabā esošām robežām, kā arī ņemot vērā pretendenta

deklarēto informāciju un iezīmētās lauku robežas lauku bloku kartē.

Laukos Nr.1, Nr.12, Nr.13, Nr.14, Nr.15, Nr.16, Nr.17 un Nr.18 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis, koku un krūmu atvases, lieli ciņi.

Laukos Nr.2, Nr.3, Nr.4, Nr.5, Nr.6, Nr.7, Nr.8, Nr.9, Nr.10 un Nr.11 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki sāk aizaugt ar kokiem, krūmiem un ir izslēdzams no bloku platības, piemērojot neatbilstības kodu LBP. Aizaugušā platībā aug koki, koku diametrs 1-5 cm, augstums – aptuveni 2-4 m.

Norādīts, ka lauki un neatbilstības tika fotografētas.

[11.2] No protokolā ietvertās mērījumu rezultātu tabulas ir redzams, ka visiem [11.1] punktā minētajiem laukiem 62,25 ha platībā noteikts konstatētais kultūras kods 620 (lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga).

[11.3] No lietā iesniegtajiem fotoattēliem, kas iegūti 2012.gada 20.aprīlī pārbaudē (*lietas 31.-49.lapa*) ir redzams, ka lauks Nr.1 un lauki Nr.12 - Nr.18 nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli ciņi, kas liecina par nekopšanu. Savukārt, laukos Nr.2 līdz Nr.11 platības ir aizaugušas ar krūmiem un kokiem, kuru stumbru diametrs ir no l cm līdz 5 cm.

[12] Izvērtējot minētos pierādījumus, tiesa neatrod pamatu apšaubīt Lēmumā norādīto faktu pareizību. Lietā iesniegtie fotoattēli apliecina, ka lauks Nr.1 un lauki Nr.12 - Nr.18 nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli ciņi, kas liecina par nekopšanu. Savukārt, laukos Nr.2 līdz Nr.11 platības ir aizaugušas ar krūmiem un kokiem, kuru stumbru diametrs ir no l cm līdz 5 cm. Novērtējot minētos fotoattēlus kopsakarā ar protokolu , ar LLU Agrobiotehnoloģijas institūta vadošā pētnieka profesora A.R platību vērtējumu (*lietas 57.lapa*), tiesa atzīst par pamatotu LAD secinājumu, ka laukos Nr.1, Nr.2, Nr.3, Nr.4, Nr.5, Nr.6, Nr.7, Nr.8, Nr.9, Nr.10, Nr.11Nr.12, Nr.13, Nr.14, Nr.15, Nr.16, Nr.17 un Nr.18 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu un atbilst kultūras kodam 620.

Tāpat tiesa atzīst par pamatotu iestādes atzinumu, ka minētie lauki ir aizauguši ar kokiem, kuru stumbra diametrs un augstums liek secināt, ka lauki nav kopti vismaz kopš 2008.gada. Pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas apgāztu iestādes konstatētos faktus.

Tiesa kritiski vērtē liecinieka Ē.T liecības, ka viņš ar savu traktoru T-25 trīs vasaras pļāva pieteicējas laukus, kuri atrodas apmēram 50 km no Ē.T dzīvesvietas. Liecinieks tiesas sēdē nespēja precīzi pateikt cik laukus, kurā vietā viņš pļāva. Tiesa apšauba iespēju ar mazjaudīgu traktoru T-25 veikt tādu platību – 62 ha, pļaušanu.

Uz konstatēto faktu pamata izdotais Lēmums ir atzīstams par tiesisku.

[13] Pieteicējas pārstāve nepiekrīt, ka daži pļavā izauguši koki maina pļavu un ganību kultūru kodu, ja koki netraucē pļaut zāli un nav iemesla mainīt zemes izmantošanas kultūras kodus. Turklāt, pieteicēja uzskata, ka lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošana nav tikai pļaušana, bet arī tā ierakstīšana zemesgrāmatā, robežstigu ierīkošana un uzturēšana, robežzīmju (kupicu) ierakšana, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšana un cita darbības, kas saistītas ar īpašuma uzturēšanu.

Pieteicēja laukus atbalsta saņemšanai deklarēja kā pastāvīgās pļavas vai ganības. Savukārt, konstatējot, ka pieteicējas deklarētie lauki ilgstoši nav kopti, kā rezultātā aizauguši ar krūmiem un atvasēm, nav pienācīgi apstrādāti, atbildētājs pamatoti atzinis, ka pieteicējas deklarētās zemes neatbilst to deklarētajam statusam (pļavas un ganības) un atbalsts nav piešķirams.

[14] Saskaņā ar Regulas Nr.1122/2009 27.panta pirmo daļu, ja netiek apdraudēts pārbaudes mērķis, tad par pārbaudēm uz vietas var sniegt iepriekšēju paziņojumu. Panta turpmākais teksts norāda, ka arī tajos gadījumos, kad paziņojums tiek sniegts, to nesniedz drīzāk kā noteikti nepieciešams.

Minētā tiesiskā regulējuma mērķis ir garantēt pārbaužu mērķa sasniegšanu tādējādi, lai neļautu atbalsta pretendentam pirms pašas pārbaudes apslēpt neatbilstību pazīmes.

Kā to izskatāmajā lietā konstatē tiesa, pieteicējai par pārbaudi uz vietas tika paziņots dienu pirms pārbaudes, lai neļautu pēdējā brīdī novērst neatbilstības, proti, lai neapdraudētu pārbaudes mērķi.

Tiesa secina, ka iestādei ir piešķirta rīcības brīvība noteikt, vai atbalsta pretendents pirms pārbaudes ir brīdināms, un konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē šīs rīcības brīvības kļūdainu izmantošanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnīgi D.L pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2012.gada 5.decembra lēmuma Nr.10.6./1509-L//2-15/1593 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis S.Linkevičs